Aan de Raad

Made, 18 maart 2025

Raadsvergadering 17 april 2025	**Registratienummer:** 2025005778 **Casenr:** Meerdere
Onderwerp: Financiële opgave 2026 en verder	

Portefeuillehouder: H.T.M. Bakker **Ambtelijke coördinatie:** Middelen **Steller:** K.J. van der Spek - van den Burg/M.M.M. Heijmans	**Bijlagen:** 1. Raadsbesluit	**Voorbereiden op:** ☐ Informatietafels ☐ Gesprekstafel

SAMENVATTING
Vanaf 2026 krijgen gemeenten structureel minder middelen van het Rijk om hun taken uit te voeren. Ook de gemeente Drimmelen ondervindt hiervan de gevolgen. De raad heeft het college daarom gevraagd om een 'concreet plan van aanpak financiële opgave 2026 en verder'. In dit voorstel wordt ingegaan op dit plan. Het plan gaat uit van drie stappen: het opvangen van de eerste ravijnjaren, het structureel op orde brengen van de begroting en ruimte voor strategische ambities.

VOORGESCHIEDENIS
Vanaf 2026 krijgen gemeenten structureel minder middelen van het Rijk (uitkering Gemeentefonds) om hun taken uit te voeren. Dit worden ook wel de ravijnjaren genoemd[1]. Ook de gemeente Drimmelen ondervindt hiervan de gevolgen. Daarom heeft u op 4 juli 2024 unaniem de motie "concreet plan van aanpak financiële opgave 2026 en verder" aangenomen. In de raadsbrief van 17 december 2024 hebben wij u geïnformeerd over onze aanpak.
Op 20 februari 2025 werd u tijdens de thema-avond geïnformeerd over de huidige financiële situatie van de gemeente inclusief een doorkijk naar de komende jaren. Ook is toen nog kort ingegaan op het vervolg.

Dit voorstel is ter voorbereiding op de kadernota 2026. Wij vragen u in te stemmen met de keuzes die zijn gemaakt voor de ravijnjaren 2026 en 2027 en het structureel op orde brengen van onze begroting. Daarnaast willen wij u informeren over de strategische ambities die wij hebben voor de komende jaren.

[1] Vanaf 2026 zal het gemeentefonds op het niveau van 2021 (+ €1 miljard) vast worden gezet. Dit is een structurele korting van 1,7 miljard op het gemeentefonds. Door de overgang naar de bbp-systematiek, ontvangt het gemeentefonds in 2026 €600 mln minder, dit bedrag loopt jaarlijks op met €400 mln. ten opzichte van de oude systematiek. Daarnaast worden we geconfronteerd met oplopende uitgaven voor jeugdzorg en zijn de huidige middelen ontoereikend voor andere grote onderwerpen zoals onderwijshuisvesting, uitvoeringskosten klimaatakkoord en andere kabinetsambities.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?
Het uiteindelijke doel is een begroting waarin we onze financiële positie versterken en we ruimte blijven bieden voor ambities. Het gaat dan concreet om het opvangen van de eerste twee ravijnjaren, het structureel op orde brengen van de begroting en ruimte vinden voor strategische ambities van het college.

HOE PAST DIT BINNEN BELEID EN WETGEVING?
Ons voorstel is een plan van aanpak om de tekorten tijdens de ravijnjaren op te lossen en om de begroting structureel op orde te krijgen. U neemt op 17 april het besluit of u onze aanpak onderschrijft of dat u ons een andere richting meegeeft. Uw besluit verwerken wij in de kadernota 2026. Het opstellen van de kadernota is geregeld in de Gemeentewet. Daarin staat dat gemeenten jaarlijks een kadernota op moeten stellen als basis voor de begroting. In de kadernota moeten de financiële kaders, zoals de ramingen van inkomsten en uitgaven, worden opgenomen. De gemeenteraad bespreekt deze kadernota en kan hiermee prioriteiten stellen voor de begroting, waarna het college van burgemeester en wethouders de uiteindelijke begroting opstellen.

DUURZAAMHEIDSPARAGRAAF
Nee
Toelichting:
Niet van toepassing

WAT GAAN WE DOEN?
Hierbij willen wij een onderscheid maken in:
1. De ravijnjaren 2026 en 2027;
2. De begroting op orde;
3. De strategische ambities.

De ravijnjaren 2026 en 2027
De meerjarenprognose in de Begroting 2025 laat voor de jaren vanaf 2026 een tekort zien. Naar aanleiding van de decembercirculaire, wordt dit tekort beperkt tot respectievelijk €1,1 mln. in 2026 en bijna €6 ton in 2027. In totaal gaat het afgerond om een tekort van €1,7 mln. Wij stellen u voor om dit tekort te onttrekken uit onze algemene reserve.

In het Bestuurlijk Overleg over de Financiële verhoudingen (BOFv, 2023) is de afspraak gemaakt dat gemeenten vanaf 2024 maximaal 10% van de algemene reserve mogen aanwenden voor het dekken van structurele exploitatielasten, onder de voorwaarde dat de solvabiliteit van de gemeente groter of gelijk aan 20% is en blijft, en dat naar het oordeel van de toezichthouder (de provincie) het weerstandsvermogen voldoende is. Voor Drimmelen is het saldo algemene reserve ultimo 2023 €10,6 mln. en naar verwachting blijft de komende vier jaar de solvabiliteit boven 20%.

Richting de begroting 2026 worden het resultaat uit de jaarrekening 2024 en de effecten van de meicirculaire nog verwerkt.
Mochten er, bij het opstellen van de begroting 2026, onvoldoende middelen beschikbaar zijn in de algemene reserve om de exploitatietekorten in 2026 en 2027 te dekken, dan zullen alternatieve scenario´s besproken worden met uw raad.

De begroting op orde
Dit gaat over het structureel op orde brengen van onze begroting. Het gaat hier om het structureel verwerken van onderhoudsplannen in onze begroting. Denk aan onderhoud sportvoorzieningen, baggeren en onderhoud wegen. De afgelopen jaren werden deze kosten incidenteel afgedekt met een krediet. Om de begroting op orde te brengen, is dit niet wenselijk. Daarom stellen wij voor om deze kosten op basis van structurele meerjarige

onderhoudsplannen te verwerken in onze begroting. Dit willen we doen met een meerjarig ingroeimodel. Tot en met 2029 gaat het dan jaarlijks om een minimum bedrag van € 2 ton. Naar verwachting zullen de totale structurele jaarlijkse kosten voor het meerjarige onderhoud, aan het einde van het ingroeimodel, minimaal €6 ton bedragen. Het gaat hier echter om een raming omdat we nog niet alles in beeld hebben en er nog besluiten in de toekomst worden genomen.

Het ingroeimodel start met het structureel opnemen van de toekomstige meerjarige onderhoudskosten voor de volgende zaken:

- periodiek renovatie natuurgras sportvelden;
- periodiek industrieel baggeren havens;
- jaarlijks onderhoud havens en waterwegen;
- onderhoudskosten wegen.

De komende jaren zullen de kosten voor het meerjarig onderhoud groen, maatschappelijke accommodaties en alle overige sportvoorzieningen meegenomen worden in meerjarige onderhoudsplannen.

Om de benodigde €2 ton structureel te kunnen dekken, hebben we gezocht naar mogelijke ombuigingen. Wij stellen voor om de volgende ombuigingen structureel door te voeren:

Keuzes ombuigingen in Kadernota 2026		
Doorleggen natuur inclusief bouwen aan de markt	€	25.000
Verkoop haven Terheijden	€	30.000
Verhogen leges evenementen	€	25.000
Verhogen leges kabels en leidingen	€	45.000
Verbeteren afvalscheiding	€	10.000
Verlagen bijdrage exploitatie voetveren	€	20.000
Strenger toetsen op noodzaak maatwerkvoorzieningen WMO	€	25.000
Middelen robuuste rechtsbescherming benutten ter dekking van activiteiten die nu onder subsidie Surplus vallen	€	30.000
Bedrijfsvoering taakstelling	€	50.000
Totaal keuzes ombuigingen in Kadernota 2026	**€**	**260.000**

Toelichting:

- Doorleggen natuur inclusief bouwen aan de markt:
  Met het beleid natuur inclusief bouwen hebben we projectontwikkelaars verantwoordelijk gemaakt om natuur inclusief te bouwen en daar ook de kosten voor te dragen. Dit budget kan daarmee vervallen.
- Verkoop haven Terheijden:
  Dit is al besloten door uw raad. Dit levert voor de gemeente een kostenbesparing op.
- Verhogen leges evenementen en kabels en leidingen:
  Deze leges zijn momenteel nog niet kostendekkend. We onderzoeken in hoeverre deze leges kunnen worden verhoogd, zodat deze wel kostendekkend zijn.
- Verbeteren afvalscheiding:
  Minder inhuur.
- Verlagen bijdrage exploitatie voetveren:
  De huidige exploitatiebijdrage is structureel te hoog ingeschat.
- Strenger toetsen op noodzaak maatwerkvoorziening WMO:
  Het onderzoek naar aanleiding van een Wmo melding richt zich op het bepalen van de eigen kracht, de ondersteuningsmogelijkheden vanuit het netwerk van de cliënt en het gebruik van algemene en voorliggende voorzieningen. Hierover kan nog nadrukkelijker met cliënten gesproken worden en eventuele aanvragen op afgewezen worden.
- Robuuste rechtsbescherming:
  De middelen robuuste rechtsbescherming zijn extra middelen die we ontvangen vanuit het Rijk vanwege het toeslagenschandaal. Die kunnen we inzetten voor Geld en Recht (de Sociaal Raadslieden van Surplus) en daarmee een deel van de structurele subsidie die we verstrekken voor deze taak vervangen.

- Bedrijfsvoering taakstelling:
  Het gaat dan om het minimaliseren van de kosten voor onder andere maaltijdvoorziening, feestdecoraties gemeentehuis, energieverbruik.

Bij de keuze voor bovenstaande ombuigingen hebben we getracht de maatschappelijke impact voor zowel de inwoners als de ambtelijke organisatie van de gemeente Drimmelen te minimaliseren.

Strategische ambities komende jaren
In de tabel op de volgende bladzijde vindt u een aantal strategische ambities voor de komende jaren. Wij hebben daarbij een onderverdeling gemaakt in wettelijk verplicht, reeds besloten en in de pijplijn (nieuw). In de tabel is ook aangegeven wat de jaarlijkse lasten zijn en in welke periode deze ambities gaan of kunnen gaan spelen.

Deze ambities hebben nog geen merkbare invloed voor de kadernota 2026 aangezien de investeringen nagenoeg allemaal pas vanaf 2027 plaatsvinden. Gelet hierop en gelet op de aankomende verkiezingen stellen wij u voor kennis te nemen van deze ambities. De ambities die mogelijk al wel in 2026 gaan spelen, werken wij verder uit in de kadernota 2026 omdat u daar als raad nog een beslissing over moet nemen.

Strategische ambities college	Raming kapitaalslasten	planning 2026	planning 2027-2030	planning na 2031
Wettelijk taken gemeente Drimmelen				
Onderwijshuisvesting Made	€ -922.500		X	X
Onderwijshuisvesting Terheijden	€ -450.000		X	
Totaal wettelijke taken	€ -1.372.500	€ -	€ -710.000	€ -662.500
Met onderliggend raadsbesluit				
Dorpshart Lage Zwaluwe	€ -65.000		X	
Bypass Flierstraat	€ -62.500		X	
Snelfietsroute Wagenberg-Breda*	€ -130.000		X	
Snelfietsroute Made-Oosterhout*	p.m.			X
Totaal onderliggen raadsbesluit	€ -257.500	€ -	€ -257.500	p.m.
Nieuwe strategische ambities				
Strategische (grond)aankopen	€ -65.000	X		
Totaal nieuwe strategische ambities	€ -65.000	€ -65.000	€ -	p.m.
Totaal kapitaallasten	**€ -1.695.000**	**€ -65.000**	**€ -967.500**	**€ -662.500**

* Bij de berekening van de geraamde kapitaalslasten is nog geen rekening gehouden met mogelijke co-financiering vanuit het Multi Modaal Mobiliteits Pakket.

Enkele scholen zijn toe aan renovatie of nieuwbouw. Binnenkort leggen we daarom een Visie Onderwijshuisvesting aan u voor.

WIE ZIJN DE BETROKKEN PARTIJEN?
Intern zijn de gemeenteraad, het college en het MT betrokken bij dit proces.

WAT ZIJN DE KOSTEN?
Niet van toepassing. Dit voorstel gaat over uitwerking van de “financiële opgave 2026 en verder” in de Kadernota 2026.

WAT ZIJN DE ALTERNATIEVEN?
Ons voorstel is zoals beschreven onder het kopje ‘wat willen we bereiken’ en ‘wat gaan we doen’. Wij denken dat dit voorstel beperkte maatschappelijke impact heeft en ook recht doet aan de aankomende verkiezingen, we willen geen onomkeerbare keuzes maken.
Dit is ook de reden dat we op dit moment niet meerdere scenario's aan u voorleggen.

HOE GAAN WE COMMUNICEREN?
De inhoud van dit raadsvoorstel geeft nog geen aanleiding voor communicatie met externe partijen door de gemeente Drimmelen.

WAT IS DE VERVOLGPROCEDURE?
Uw besluit verwerken wij in de kadernota 2026. Deze wordt op 3 juli 2025 aan u voorgelegd. Uw besluit over de kadernota verwerken wij vervolgens in de begroting 2026.

Bij de Kadernota 2026 komen we bij u terug met een overzicht van de projecten waar het college de toegezegde gelden uit de SPUK Netten op Zee (Nederwiek 3) voor wil inzetten.

Omdat de onderwijshuisvesting een wettelijke verplichting is, zijn wij bezig met het opstellen van een visie hiervoor. Het is het streven deze visie in het tweede kwartaal 2025 aan u voor te leggen.

Burgemeester en wethouders van Drimmelen

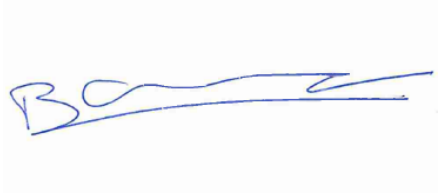

A.J.M. Martens
Gemeentesecretaris

B.H.G. Scholtze
Burgemeester

,

De raad van de gemeente Drimmelen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.;18 maart 2025

B e s l u i t :

1. De tekorten in de ravijnjaren 2026 en 2027 te dekken met een onttrekking aan de Algemene Reserve;
2. De begroting structureel op orde te brengen door de kosten van de onderhoudsplannen structureel volgens voorstel te verwerken in de begroting en de kosten hiervan te dekken door de volgende ombuigingen:
    a. Doorleggen natuur inclusief bouwen aan de markt €25.000
    b. Verkoop haven Terheijden €30.000
    c. Verhogen leges evenementen €25.000
    d. Verhogen leges kabels en leidingen €45.000
    e. Verbeteren afvalscheiding €10.000
    f. Verlagen exploitatiebijdrage voetveren €20.000
    g. Strenger toetsen noodzaak maatwerkvoorziening WMO €25.000
    h. Middelen robuuste rechtsbescherming benutten ter dekking van activiteiten die nu onder subsidie Surplus vallen €30.000
    i. Bedrijfsvoering taakstelling €50.000
3. Kennis te nemen van de strategische ambities voor de komende jaren.

Made, 17 april 2025

de raad voornoemd,

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening